

Posudek konzultanta na rigorózní práci Mgr. Lenky Myslíkové

na téma

„Obchod s lidmi“

Posuzovaná rigorózní práce se zabývá jednou z vysoce nebezpečných forem organizovaného zločinu, která zejména v posledních dvou desetiletích poutá zvýšenou pozornost kriminologů, právníků i odborníků z dalších vědních oborů. Zájem o tento fenomén v evropských zemích vyvolal nárůst obchodu se ženami původem z východní Evropy, ke kterému dochází zhruba od poloviny 90. let. V českém prostředí byla tato problematika dosud podrobněji analyzována spíše z pozic sociologických, kriminologických nebo mezinárodněprávních, ucelený rozbor jejich trestněprávních aspektů však dosud nebyl podán. Se zřetelem k tomu je volba tématu a jeho zpracování z pohledu trestního práva velmi aktuální.

Zkoumaná problematika je zpracována na ploše 146 stran. Výklad je rozvržen do osmi částí (zahrnujících také úvod a závěr práce), které jsou doplněny přílohami a seznamem použité literatury. Jednotlivé části práce jsou vnitřně podrobně členěny, což zvyšuje přehlednost textu a usnadňuje orientaci v práci.

Práce má vhodně zvolenou, logickou stavbu. V kriminologické charakteristice obchodu s lidmi, která tvoří východisko práce, jsou shromážděny dostupné údaje o vývoji tohoto jevu, jeho obětech a pachatelích. Na ni navazující část práce obsahuje důkladný rozbor mezinárodních aktivit na tomto poli. Nejde v ní jen o pouhý přehled odpovídajících dokumentů, ale též o hodnocení jejich odrazu v českém trestním právu. V rámci této části je zvláštní pozornost věnována u nás nedořešené otázce trestní odpovědnosti právnických osob. Pojednání o české právní úpravě obchodování s lidmi předchází ještě nástin právních přístupů k eliminaci obchodu s lidmi ve vybraných zemích. Odlišnosti v právním uchopení tohoto problému jsou tu demonstrovány na úpravách USA, Velké Británie, Francie, Itálie a Slovenska. Zkoumání aktuální úpravy obsažené v § 232a trestního zákona, v němž je těžiště celé práce, zahrnuje i vývoj tohoto trestněprávního ustanovení a jeho vztah k ustanovením souvisejícím (zejména k obchodování s dětmi podle § 216a, obchodování s lidskými orgány a tkáněmi podle § 209a a k ustanovením o postihu dětské pornografie podle § 205a a 205b). Vedle rozboru zákonných znaků těchto skutkových podstat je zkoumání zaměřeno i na aktuální problémy aplikační praxe. Vzhledem k tomu, že součástí platné právní úpravy trestného činu obchodování s lidmi se staly pojmy otroctví, nevolnictví a nucená práce, je

samostatná část práce věnována vymezení těchto pojmů a s nimi spojeným aplikačním problémům, včetně příslušné judikatury Evropského soudu pro lidská práva a judikatury amerických soudů. Práci uzavírá celkové shrnutí rozbohem dosažených výsledků.

Po metodologické stránce práce vychází zejména ze studia širokého okruhu české a zahraniční odborné literatury, interních materiálů institucí zabývajících se zkoumanou problematikou, judikatury a aktuálních statistických dat.

Práce je velmi zajímavá. Výklad trestněprávní problematiky obchodování s lidmi není omezen jen na tradiční rozbor platné právní úpravy a její srovnání se zahraničními dokumenty, ale všímá si širších souvislostí zkoumaného problému. Jeho úroveň svědčí o tom, že autorka danou problematiku ovládá a že s poznatky získanými studiem je schopna samostatně, tvůrčím způsobem pracovat. Její stanoviska k platné právní úpravě se opírají o promyšlenou argumentaci a jsou věcně správná (viz např. shrnutí problémů obsažená na str. 95, 98 nebo 105 an a 107 an). Opodstatněné jsou i její návrhy ke zdokonalení platné právní úpravy (str. 142 an.).

Vedle fundovaného výkladu na práci oceňuji i shromáždění neobvykle velkého rozsahu materiálu, který se autorce podařilo vyhledat a pečlivě analyzovat.

Práci kladně hodnotím i po stránce formální. Její vnější úprava je mimořádně zdařilá.

Je psána kultivovaným stylem.

Obhajobu doporučuji zaměřit na zhodnocení současné úrovně sankčního postihu pachatelů trestného činu obchodování s lidmi.

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

Praxe dne 2. 5. 2009